

Strafrechtelijke titels met OFZ-verblijf

Dit document gaat over de interne rechtspositie, verantwoordelijkheden en bijzonderheden ten aanzien van patiënten met een strafrechtelijke titel die zijn opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis. Het is bedoeld voor medewerkers op de afdeling om duidelijkheid te verschaffen over de rechten en plichten bij het nemen van vrijheidsbeperkingen. In dit document staat beschreven wat te doen als de patiënt plotseling weg wil, ontsnapt of als de patiënt onverhoopt gesepareerd moet worden.

De behandelinhoudelijke verantwoordelijkheid ligt bij de GGZ. De verantwoordelijkheid voor het toezicht op de patiënt zodat een recidive kan worden voorkomen, ligt bij de toezichthouder. Dit is het FPC, de penitentiaire inrichting(PI) of de reclassering. De GGZ en de toezichthouders hebben de gezamenlijke verantwoordelijkheid om door middel van behandeling, behandelafspraken, structuur en voorwaarden de patiënt te resocialiseren in de maatschappij.

Het behandelen en begeleiden van een patiënt met een maatregel dient in nauwe samenwerking en in samenspraak met de verantwoordelijke toezichthouder (FPC, penitentiaire inrichting of reclassering) te gebeuren. Het is verstandig om voordat een patiënt wordt opgenomen afspraken te maken met de toezichthouder over wat te doen bij een separatie indicatie, recidive gevaar of een ontslagwens.

In de psychiatrie mag men alleen vrijheidsbeperkingen uitvoeren als er een IBS of een RM is (Wet BOPZ) dan wel een crisismaatregel of een zorgmachtiging (Wet Verplichte GGZ). Bovendien moet er voldaan zijn aan de criteria uit de Wet BOPZ/Wvggz. Dat betekent dat er tegen iemands zin ingegrepen mag worden als iemand een gevaar is voor zichzelf of voor anderen. Dat gevaar moet op geen andere manier kunnen worden afgewend dan door de vrijheidsbeperking.

In het strafrecht zijn veel varianten mogelijk. Dit overzicht pretendeert niet volledig te zijn. Het ingewikkelde van de samenloop tussen strafrecht en gezondheidsrecht is dat de wetten niet altijd op elkaar aansluiten. Bij sommige strafrechtelijke titels gelden ook bepalingen uit de Wvggz. In alle gevallen gelden de regels uit de WGBO, maar indien er over bepaalde onderwerpen andere voorschriften zijn in meer specifieke regelgeving gaan die voor op de WGBO. Daarnaast verlangt de wet dat er voor bepaalde strafrechtelijke titels overleg nodig is met de verwijzende en/of toezichthoudende instantie of dat toestemming van de Minister van Justitie en Veiligheid vereist is om een besluit te nemen over vrijheden buiten de kliniek.

Verblijf in PZ i.h.k.v.	Status	Vrijheden	Ontslag wens/ recidive gevaar	Verplichte zorg (bijv. insluiten)	(eind) Verantwoordelijk	Ongeoorloofde Afwezigheid
TBS met proefverlof (art 51-1 Bvt)	Interne rechtspositie Hoofdstuk 9 Wvggz	Na akkoord GD, in overleg met FPC van herkomst en reclassering en met toestemming MJ&V (9:2 Wvggz) Toegekende vrijheden moeten passen binnen de afgegeven verlofmachtiging.	Bij ontslagwens en/ of recidive gevaar patiënt: direct overleg met FPC over terugplaatsing.	Indien opgenomen in zorgplan en geen verzet: verplichte zorg mogelijk Indien niet opgenomen in zorgplan en/of sprake van verzet: verplichte zorg ex art. 9:6, 9:8 of 9:9 Wvggz. Maximaal 3 dagen daarna opnemen in het zorgplan. Na overleg met dienstdoende zorgverantwoordelijke/psychiater. Direct toezichthouder bellen.	FPC Reclassering ook betrekken	Direct contact opnemen met FPC. FPC meldt de OA.
TBS met transmuraal verlof (art 14 Bvt en art. 53 Rvt + Verlofregeling TBS)	Interne rechtspositie Hoofdstuk 9 Wvggz	Na akkoord GD, in overleg met FPC van herkomst en met toestemming MJ&V (9:2 Wvggz) Toegekende vrijheden moeten passen binnen de afgegeven verlofmachtiging.	Bij ontslagwens en/ of recidive gevaar patiënt: direct overleg met FPC over terugplaatsing.	Indien opgenomen in zorgplan en geen verzet: verplichte zorg mogelijk Indien niet opgenomen in zorgplan en/of sprake van verzet: verplichte zorg ex art. . 9:6, 9:8 of 9:9 Wvggz. Maximaal 3 dagen daarna opnemen in het zorgplan. Na overleg met dienstdoende zorgverantwoordelijke/psychiater.	FPC	Direct contact opnemen met FPC. FPC meldt de OA.
TBS met voorwaarden (art 38a Sr)	Interne rechtspositie WGBO + Art.8:14, 8:15, 9:2, 9:9 Wvggz	Na akkoord GD en in overleg met reclassering.	Bij ontslagwens en/of recidivegevaar: direct reclassering bellen en met patiënt bespreken wat de consequenties	Als verplichte zorg nodig is kan na overleg met dienstdoende zorgverantwoordelijke/psychiater een crisismaatregel aangevraagd worden ¹ o.g.v. Hoofdstuk 7	Reclassering	Direct contact opnemen met Reclassering. Reclassering meldt bij het Ministerie. GD

¹ In de praktijk zal moeten blijken of dit onder de Wvggz mogelijk is. Jurisprudentie vanuit de Wet BOPZ maakte het niet mogelijk om een IBS of RM aan te vragen voor een patiënt met een TBS-titel.

			zijn (bijvoorbeeld omzetting naar TBS met dwangverpleging, d.m.v. een aanhoudingsverzoek bij de OvJ). Ontslag is alleen mogelijk na akkoord GD en in overleg met Reclassering.	Wvvgz. In de tussentijd kan tijdelijk verplichte zorg worden ingezet o.g.v. 7:3 Wvvgz.		meldt OA bij Ministerie, OM en eventueel politie.
TBS met Voorwaardelijke beëindiging van de verpleging (art 38g Sr)	Interne rechtspositie WGBO + Art. 8:14, 8:15, 9:2, 9:9 Wvvgz	Na akkoord GD en in overleg met reclassering.	Bij ontslagwens en/ of recidive gevaar: direct overleg met de reclassering over de vervolgstappen en met patiënt bespreken wat de consequenties kunnen zijn (bijvoorbeeld time-out i.h.k.v. FPT of hervatting TBS dwangverpleging). Ontslag is alleen mogelijk na akkoord GD en in overleg met Reclassering.	Als verplichte zorg nodig is kan na overleg met dienstdoende zorgverantwoordelijke/psychiater een crisismaatregel aangevraagd worden ² o.g.v. Hoofdstuk 7 Wvvgz. In de tussentijd kan tijdelijk verplichte zorg worden ingezet o.g.v. 7:3 Wvvgz. Direct reclassering bellen.	Reclassering	Direct contact opnemen met Reclassering. Reclassering meldt bij het Ministerie. GD meldt OA bij Ministerie, OM en eventueel politie.
ISD-maatregel (Plaatsing in een Inrichting voor Stelselmatige Daders) (art. 38m t/m 38u Sr, art. 18a t/m 18c Pbw, art 44.b t/m 44 q PM, extramurale fase)	Interne rechtspositie WGBO + 8:14, 8:15, 9:2, 9:9 Wvvgz	Na akkoord GD, in overleg met reclassering en met toestemming MJ&V ³ . (9:2 Wvvgz) Reclassering stemt verlof af met PI	Bij ontslagwens en/ of recidivegevaar: checken of patiënt instemt met verblijf zo niet, bespreken met patiënt wat de consequenties zijn;	Als verplichte zorg nodig is kan na overleg met dienstdoende zorgverantwoordelijke/psychiater een crisismaatregel aangevraagd worden o.g.v. Hoofdstuk 7 Wvvgz. In de tussentijd kan tijdelijk	PI van herkomst	Direct contact opnemen met PI van herkomst en reclassering. PI of Reclassering meldt OA bij het Ministerie. GD meldt

² In de praktijk zal moeten blijken of dit onder de Wvvgz mogelijk is. Jurisprudentie vanuit de Wet BOPZ maakte het niet mogelijk om een IBS of RM aan te vragen voor een patiënt met een TBS-titel.

³ Het Ministerie heeft het verlenen van toestemming voor verlof gemandateerd aan de directeur van de PI van herkomst.

			<p>namelijk terug naar de PI van herkomst.</p> <p>Ontslag/overplaatsing is alleen mogelijk na akkoord GD, in overleg met Reclassering en met toestemming MJ&V⁴. (9:2 Wvvgz)</p>	<p>verplichte zorg worden ingezet o.g.v. 7:3 Wvvgz.</p> <p>Of toezichthouder bellen en terug naar PI van herkomst.</p>		<p>OA bij Ministerie, OM en eventueel politie.</p>
<p>ISD met voorwaarden (art 38 p-5 Sr)</p>	<p>Interne rechtspositie WGBO + 8:14, 8:15, 9:2, 9:9 Wvvgz</p>	<p>Na akkoord GD en in overleg met reclassering.</p>	<p>Bij ontslagwens en/ of recidivegevaar patiënt: direct overleg met de reclassering.</p> <p>Ontslag is alleen mogelijk na akkoord GD en in overleg met Reclassering.</p>	<p>Als verplichte zorg nodig is kan na overleg met dienstdoende zorgverantwoordelijke/psychiater in een crisismaatregel aangevraagd worden o.g.v. Hoofdstuk 7 Wvvgz. In de tussentijd kan tijdelijk verplichte zorg worden ingezet o.g.v. 7:3 Wvvgz.</p> <p>Of reclassering bellen en ten uitvoerlegging verzoeken.</p>	<p>Reclassering</p>	<p>Direct contact opnemen met Reclassering. Reclassering meldt OA bij het Ministerie. GD meldt OA bij Ministerie, OM en eventueel politie.</p>
<p>Plaatsing vanuit het gevangeniswezen (art 15.5 PBW)</p> <p><u>Detentieongeschiktheid</u></p>	<p>Interne rechtspositie: WGBO + 8:14, 8:15, 9:2, 9:9 Wvvgz</p>	<p>Geen vrijheden buiten de afdeling.</p> <p>Indien incidentele vrijheden toch benodigd zijn, kan dit alleen met toestemming van MJ&V⁵.</p>	<p>Bij ontslagwens en/ of recidivegevaar: checken of patiënt instemt met verblijf. Zo niet, bespreken met patiënt wat de consequenties zijn; namelijk terug naar de PI van herkomst.</p> <p>Ontslag/overplaatsing is alleen mogelijk na akkoord GD, in overleg met Reclassering en</p>	<p>Als verplichte zorg nodig is kan na overleg met dienstdoende zorgverantwoordelijke/psychiater een crisismaatregel aangevraagd worden o.g.v. Hoofdstuk 7 Wvvgz. In de tussentijd kan tijdelijk verplichte zorg worden ingezet o.g.v. 7:3 Wvvgz.</p> <p>Of toezichthouder bellen en terug naar PI van herkomst.</p>	<p>PI van herkomst</p>	<p>Direct contact opnemen met PI van herkomst. PI meldt OA bij het Ministerie. GD meldt OA bij Ministerie, OM en eventueel politie.</p>

⁴ Het Ministerie heeft het verlenen van toestemming voor overplaatsing en ontslag gemandateerd aan het Forensisch Plaatsingsloket en de directeur van de PI van herkomst.

⁵ Het Ministerie heeft het verlenen van toestemming voor verlof gemandateerd aan de directeur van de PI van herkomst.

			met toestemming MJ&V (9:2 Wvvgz) ⁶ .			
<p>Overbrenging vanuit gevangeniswezen voor hulpverlening (art 43.3 PBW)</p> <p>Resocialisatiefase van detentie met reclasseringstoezicht.</p>	<p>Interne rechtspositie: WGBO + 8:14, 8:15, 9:2, 9:9 Wvvgz</p>	<p>Na akkoord GD, met instemming van reclassering en met toestemming MJ&V (9:2 Wvvgz)⁷</p> <p>Reclassering stemt verlof af met PI</p>	<p>Bij ontslagwens en/ of recidivegevaar: checken of patiënt instemt met verblijf zo niet, bespreken met patiënt wat de consequenties zijn; namelijk terug naar de PI van herkomst.</p> <p>Ontslag/overplaatsing is alleen mogelijk na akkoord GD, in overleg met Reclassering en met toestemming MJ&V (9:2 Wvvgz)⁸.</p>	<p>Als verplichte zorg nodig is kan na overleg met dienstdoende zorgverantwoordelijke/psychiater een crisismaatregel aangevraagd worden o.g.v. Hoofdstuk 7 Wvvgz. In de tussentijd kan tijdelijk verplichte zorg worden ingezet o.g.v. 7:3 Wvvgz.</p> <p>Of toezichthouder bellen en terug naar PI van herkomst.</p>	PI van herkomst	<p>Direct contact opnemen met PI van herkomst en reclassering. PI of Reclassering meldt OA bij het Ministerie. GD meldt OA bij Ministerie, OM en eventueel politie.</p>
<p>Schorsing voorlopige hechtenis met voorwaarden (art. 80 Sv: waarbij klinisch verblijf is opgenomen in voorwaarden)</p>	<p>Interne rechtspositie: WGBO + 8:14, 8:15, 9:2, 9:9 Wvvgz</p>	<p>Na akkoord GD en met instemming van de reclassering.</p>	<p>Bij ontslagwens en/ of recidivegevaar: checken of patiënt instemt met verblijf zo niet, bespreken met patiënt wat de consequenties zijn; namelijk t.u.l. voorlopige hechtenis.</p> <p>Vervolgens direct overleg met reclassering, die regelt via OvJ voorgeleiding, want schorsing moet worden opgeheven.</p>	<p>Als verplichte zorg nodig is kan na overleg met dienstdoende zorgverantwoordelijke/psychiater een crisismaatregel aangevraagd worden o.g.v. Hoofdstuk 7 Wvvgz. In de tussentijd kan tijdelijk verplichte zorg worden ingezet o.g.v. 7:3 Wvvgz.</p> <p>Direct reclassering bellen.</p>	Reclassering	<p>Direct contact opnemen met reclassering. Reclassering meldt OA bij het Ministerie. GD meldt OA bij Ministerie, OM en eventueel politie.</p>

⁶ Het Ministerie heeft het verlenen van toestemming voor overplaatsing en ontslag gemandateerd aan het Forensisch Plaatsingsloket en de directeur van de PI van herkomst.

⁷ Het Ministerie heeft het verlenen van toestemming voor verlof gemandateerd aan de directeur van de PI van herkomst.

⁸ Het Ministerie heeft het verlenen van toestemming voor overplaatsing en ontslag gemandateerd aan het Forensisch Plaatsingsloket en de directeur van de PI van herkomst.

<p>Bijzondere voorwaarden bij voorwaardelijk strafdeel (meldplicht) (art.14a t/m 14g Sr Waarbij klinische opname is opgenomen in de voorwaarden)</p>	<p>Interne rechtspositie: WGBO + 8:14, 8:15, 9:2, 9:9 Wvvgz</p>	<p>Na akkoord behandelaar en met instemming van reclassering.</p>	<p>Bij ontslagwens en/ of recidivegevaar: checken of patiënt instemt met verblijf zo niet, bespreken met patiënt wat de consequenties kunnen zijn, te weten t.u.l. detentie.</p> <p>Vervolgens overleg met reclassering, die contact opneemt met OvJ om t.u.l. te bespreken.</p>	<p>Als verplichte zorg nodig is kan na overleg met dienstdoende zorgverantwoordelijke/psychiater een crisismaatregel aangevraagd worden o.g.v. Hoofdstuk 7 Wvvgz. In de tussentijd kan tijdelijk verplichte zorg worden ingezet o.g.v. 7:3 Wvvgz.</p> <p>Direct reclassering bellen.</p>	<p>Reclassering</p>	<p>Direct contact opnemen met reclassering. Reclassering meldt OA bij het Ministerie. GD meldt OA bij Ministerie, OM en eventueel politie.</p>
<p>Penitentiair Programma met zorg (art. 4 Pbw, art. 5 t/m 10 PM)</p>	<p>Interne rechtspositie: WGBO + 8:14, 8:15, 9:2, 9:9 Wvvgz</p>	<p>Na akkoord GD, met instemming van reclassering.</p> <p>Reclassering stemt verlof af met PI</p>	<p>Bij ontslagwens en/ of recidivegevaar: checken of patiënt instemt met verblijf zo niet, bespreken met patiënt wat de consequenties zijn; namelijk terug naar de PI van herkomst.</p>	<p>Als verplichte zorg nodig is kan na overleg met dienstdoende zorgverantwoordelijke/psychiater een crisismaatregel aangevraagd worden o.g.v. Hoofdstuk 7 Wvvgz. In de tussentijd kan tijdelijk verplichte zorg worden ingezet o.g.v. 7:3 Wvvgz.</p> <p>Of reclassering bellen en terug naar PI van herkomst.</p>	<p>PI van herkomst</p>	<p>Direct contact opnemen met PI van herkomst en reclassering. PI of Reclassering meldt OA bij het Ministerie. GD meldt OA bij Ministerie, OM en eventueel politie.</p>
<p>Plaatsing vanwege projustitia rapportage (art 196 Sv, art 317 Sv) Verblijf max. 7 weken.</p>	<p>Interne rechtspositie: WGBO + 8:14, 8:15, 9:2, 9:9 Wvvgz</p>	<p>Geen vrijheden buiten afdeling.</p>	<p>Bij ontslagwens en/of recidivegevaar patiënt direct contact opnemen met OvJ om plaatsing in PI te regelen.</p> <p>Ontslag/overplaatsing is alleen mogelijk na akkoord GD en met</p>	<p>Als verplichte zorg nodig is kan na overleg met dienstdoende zorgverantwoordelijke/psychiater een crisismaatregel aangevraagd worden o.g.v. Hoofdstuk 7 Wvvgz. In de tussentijd kan tijdelijk verplichte zorg worden ingezet o.g.v. 7:3 Wvvgz.</p>	<p>OM (OvJ)</p>	<p>GD meldt OA bij Ministerie, OM en eventueel politie.</p>

			toestemming MJ&V (9:2 Wvvgz) ⁹ .			
--	--	--	--	--	--	--

---

⁹ Het Ministerie heeft het verlenen van toestemming voor overplaatsing en ontslag gemandateerd aan het Forensisch Plaatsingsloket en de directeur van de PI van herkomst.